Punica (Marhaník)

čeleď: Lythraceae

Rostou v podobě hustých zpravidla trnitých keřů nebo nízkých stromů. Mohou dorůstat výšky až 7m. Listy jsou vstřícné (i střídavé) nebo přeslenité a malé. Kvete terminálními prakticky přisedlými oboupohlavnými květy po 1 - 5ti ks, kalich je kožovitý s 5 - 9ti laloky, trubka zvonovitá, koruna červená a má 5 - 9 okvětních lístků. Plody jsou kulovité, bohaté na semena. Jsou vhodné i pro bonsajové pěstování.

Vyhovuje jim dobře propustná půda, plné slunce a chráněné místo. Jsou částečně mrazuvzdorné.

Množí se semeny nebo polovyzrálými řízky.

Punica granatum (Marhaník obecný)

synonyma: Malus granatum, P. nana

oblasti: Afganistán, Alabama, Andalusie, Arizona, Arménie, Chorvatsko, Egypt, Florida, Írán, Kalifornie, Katalánsko, Kavkaz, Louisiana, Malá Asie (Anatolie), Portoriko, Severní Karolína, Sokotra , Střední středozemí, Utah

Pochází z oblasti od Turecka po Afganistán a nyní na něj narazíte všude v subtropech. Roste v podobě opadavého keře až stromu. Dorůstá výšky do 3 - 6 (i 8)m a šířky 6m. Borka má šedohnědou barvu a odlupuje se. Větve bývají opatřeny trnitými výběžky a v mládí jsou mírně 4hranné. Listy jsou vstřícné nebo přeslenité, krátce řapíkaté, protáhlé, lesklé, celokrajné, tuhé, kožovité a tmavě zelené, dlouhé (1 -) 2,5 - 7 (i 10)cm a široké 0,5 - 1,8 (i 2,5)cm. Kvete po 1 - 5ti ks červenými květy s 5 - 8mi korunními lístky délky 1,5 - 2,2cm na nových výhonech, trubka má délku 1cm, šířku 7mm, laloky jsou dlouhé 6 - 9mm, tyčinky jsou dlouhé 0,5 - 1cm a čnělky jsou dlouhé 0,7 - 1,4cm. Plodem je kulatá červená bobule a skládá se z mnoha semínek umístěných v červené šťavnaté dužině seskupených do pláství. V průměru dorůstá 6 - 12cm. Vyrábí se z něj grenadina. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albescens'/f. alba - bílé jednoduché květy
- 'Ato Shibori' - červenooranžové plnokvěté zkadeřené květy; nevytváří plody
- 'Emperor' - výška do 45cm, šířka do 60cm; jednoduché oranžové květy; plody hnědorůžovofialové velikosti 3 - 5cm
- 'Evergreen's Red Dwarf' - vzpřímený habitus; výška do 1,5m; jednoduché oranžovočervené květy; plody tmavě růžovofialové velikosti 5cm
- 'Flavescens' - jednoduché žluté květy
- 'Hiza Kuro' - plnokvěté červené květy o velikosti až 10cm; prakticky bez plodů
- 'Judai Zakuro' - plnokvěté červenooranžové květy; nevytváří plody
- 'Legrelliae' - plnokvěté žluté květy s červenými pruhy na okraji
- 'Madame Legrelle'/'California Sunset' - výška 2,4m; plnokvěté oranžovočervené květy s bílými okraji
- 'Mollar de Elche' - výška 2 - 3m, v 5ti letech 1,5m; květy oranžové; plody červenooranžové, šťavnaté; do -15°C
- 'Multiplex'/'Albopleno' - plnokvěté bílé až béžové květy
- 'Nana' - výška do 1m, pokojová odrůda; květy červené, drobnější; bohatě plodí, ale nejsou jedlé
- 'Omi' - jednoduché oranžovočervené květy s nápadnými žlutými prašníky
- 'Pleniflora'/f. rubra fl. pl. - plnokvěté červené květy
- 'Sarasa Shibori' - plnokvěté oranžovočervené květy s béžovým okrajem; prakticky neplodí

- 'Shirobotan' - plnokvěté bílé květy; prakticky neplodí
- f. tadshikorum - žlutohnědé větve
- 'Toyosho' - plnokvěté růžově červené květy průměru 3 - 5cm; plody průměru 5 - 7,5cm
- f. turcomanica - větve šedé
- 'Twisted Trunk' - kmínky kroucené, borka drsnější až bradavičnatá; červené květy; plody chudé
- 'Wonderful' - dlouhověké, bohatě větvené, vzpřímené; výška i šířky 3 - 4,5m; oranžovočervené plnokvěté trubkovité květy; plody velké, červené

Substrát by měl být bohatý na živiny, hlinitopísčitý, s dostatkem bohaté zálivky. Důležité je také dopřát rostlině dostatek světla. Proto je dobré v období léta umístění ven na dobře osvětlené místo. V zimním období vysoké nároky na světlo zůstávají, teplota by se však měla snížit k 6 - 10°C a pak zálivku snižte na minimum. Pokud jsou zimy mírné a stromek je dobře zakořenělý, zazimovaný a chráněný, dokáže vydržet venku i u nás. Nové rostlinky nemají velkou tendenci k rozvětvování. Jednoduše je k tomu donutíte zastřiháváním stonku. Nejspíše se tak ale připravíte o květy, protože ty se již nemusí stihnout na později tvořených větvičkách vyvinout.

Množí se semeny nebo až 50cm řízky z jednoletého dřeva.

Punica protopunica

oblasti: Sokotra

Roste na Sokotře v podobě stromu. Dorůstá výšky do 5m. Listy jsou podlouhlé až zaokrouhlené, vstřícné až svazčité, dlouhé 2 - 8cm. Květe v paždí listů červenými květy. Plody jsou kulovité s průměrem 2,5cm.

Další informace:
http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=591
http://ovoce.smejkalovi.cz/granat.html
http://slunecnicem.blog.cz/0703/granatova-jablicka
http://www.abecedazahrady.cz/Default.aspx?section=61&server=1&article=195
http://www.ingema.net/in2001/clanek.php?id=227
http://www.zahradnictvikrulichovi.cz/prodej/Punica-granatum-var--Nana---granatove-jablko-zakrsle